

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI

MINISTARSTVO KULTURE

Zagreb, listopad 2013.

SADRŽAJ

stranica

I.	PODACI O MINISTARSTVU	2
	Djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo	2
	Planiranje	2
	Financijski izvještaji	3
II.	REVIZIJA ZA 2012.	9
	Ciljevi i područja revizije	9
	Metode i postupci revizije	9
	Provjera izvršenja naloga i preporuka revizije za 2011.	9
	Nalaz za 2012.	13
III.	MIŠLJENJE	19

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

KLASA: 041-01/13-01/13
URBROJ: 613-02-01-13-5

Zagreb, 28. listopada 2013.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ FINACIJSKOJ REVIZIJI
MINISTARSTVA KULTURE ZA 2012.

Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je financijska revizija kojom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje Ministarstva kulture (dalje u tekstu: Ministarstvo) za 2012.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije su provedeni u razdoblju od 15. travnja do 28. listopada 2013.

I. PODACI O MINISTARSTVU

Djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo

Na temelju Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave (Narodne novine 150/11 i 22/12), Ministarstvo obavlja upravne i druge poslove u području kulture koji se odnose na razvitak i unaprjeđenje kulture, kulturnog i umjetničkog stvaralaštva, kulturnog života i kulturnih djelatnosti, osnivanje ustanova i drugih pravnih osoba u kulturi, promicanje kulturnih veza s drugim zemljama i međunarodnim institucijama, stručne i upravne poslove za Hrvatsko povjerenstvo za UNESCO, upravne poslove u području javnog informiranja, poticanje programa kulturnih potreba pripadnika hrvatskog naroda u drugim zemljama, osiguravanje financijskih, materijalnih i drugih uvjeta za obavljanje i razvitak djelatnosti kulture, a osobito muzejske, galerijske, knjižničarske, arhivske, kazališne, glazbene i glazbeno - scenske, nakladničke, likovne i filmske. Obavlja poslove koji se odnose na istraživanje, proučavanje, praćenje, evidentiranje, dokumentiranje i promicanje kulturne baštine, središnju informacijsko-dokumentacijsku službu, utvrđivanje svojstva zaštićenih kulturnih dobara, propisivanje mjerila za utvrđivanje programa javnih potreba u kulturi Republike Hrvatske, skrb, usklađivanje i vođenje nadzora nad financiranjem programa zaštite kulturne baštine, osnivanje i nadzor nad ustanovama za obavljanje poslova djelatnosti zaštite kulturne baštine, ocjenjivanje uvjeta za rad pravnih i fizičkih osoba na restauratorskim, konzervatorskim i drugim poslovima zaštite kulturne baštine, osiguranje uvjeta za obrazovanje i usavršavanje stručnih radnika u poslovima zaštite kulturne baštine, provedbu nadzora prometa, uvoza i izvoza zaštićenih kulturnih dobara, utvrđivanje uvjeta za korištenje i namjenu kulturnih dobara, te upravljanje kulturnim dobrima sukladno propisima, utvrđivanje posebnih uvjeta građenja za zaštitu dijelova kulturne baštine, obavljanje inspekcijskih poslova zaštite kulturne baštine. Obavlja poslove koji se odnose na sudjelovanje Republike Hrvatske u radu tijela Europske unije u područjima iz njegove nadležnosti, te druge poslove koji su mu stavljeni u djelokrug posebnim zakonom.

Prema Uredbi o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva (Narodne novine 21/12), za obavljanje poslova ustrojene su sljedeće ustrojstvene jedinice: Kabinet ministra, Glavno tajništvo Ministarstva, Uprava za međunarodnu suradnju i fondove Europske unije, Uprava za zaštitu kulturne baštine, Uprava za razvoj kulture i umjetnosti, Uprava za pravne i financijske poslove, te Samostalna služba za unutarnju reviziju. Spomenutom Uredbom je predviđeno 467 državnih službenika i namještenika.

Početkom 2012. u Ministarstvu je bilo 486, a koncem 2012. je bilo 419 zaposlenika ili 67 zaposlenika manje, jer prema novom ustroju Ministarstva, poslove, zaposlenike i sredstva vezano uz zaštitu prirode (Nacionalni parkovi, parkovi prirode, Državni zavod za zaštitu prirode i dio uprave koji je radio na zaštiti prirode), od 2012. je preuzelo Ministarstvo zaštite okoliša i prirode.

Od 23. prosinca 2011. zakonski predstavnik Ministarstva je prof. dr. sc. Andrea Zlatar Vilić.

Planiranje

Financijski plan Ministarstva za 2012. je iznosio 833.206.812,00 kn. Izmjenama i dopunama državnog proračuna Republike Hrvatske za 2012. godinu i projekcija za 2013. i 2014. godinu, financijski plan je smanjen za 5.500.000,00 kn ili 0,7 % te iznosi 827.706.812,00 kn. Izvori financiranja su, osim državnog proračuna, prihodi od igara na sreću, prihodi od spomeničke rente, zajma Razvojne banke vijeća Europe (CEB), inozemne darovnice, pomoći Europske unije, te druge pomoći.

Ukupni rashodi su planirani u okviru sedam programa, od kojih su vrijednosno značajniji rashodi za provedbu programa Zaštita kulturnih dobara u visini 26,1% planiranih sredstava, programa Kazališna i glazbeno scenska djelatnost u visini 16,0 %, te programa Ostale djelatnosti kulture u visini 12,9 % planiranih sredstava.

U skladu s odredbom članka 39. Zakona o proračunu (Narodne novine 87/08 i 136/12), donesene su projekcije za sljedeće dvije godine, odnosno 2013. i 2014. Prema spomenutim projekcijama, planirani su rashodi za 2013. u iznosu 874.754.663,00 kn, te za 2014. u iznosu 868.605.944,00 kn.

Financijski izvještaji

Ministarstvo vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema proračunskom računovodstvu. Sastavljeni su propisani financijski izvještaji: Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, Bilanca, Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, te Bilješke.

a) Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima za 2012., ukupni prihodi su ostvareni u iznosu 808.305.168,00 kn, što je za 147.143.091,00 kn ili 15,4 % manje u odnosu na prethodnu godinu, zbog novog ustroja Ministarstva i manje ostvarenih prihoda od spomeničke rente. Prihodi su za 2012. ostvareni za 19.401.644,00 kn ili 2,3% manje od planiranih.

U tablici broj 1 se daju podaci o ostvarenim prihodima.

Tablica broj 1

Ostvareni prihodi

u kn

Redni broj	Prihodi	Ostvareno za 2011.	Ostvareno za 2012.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Prihodi iz proračuna	955.171.637,00	682.972.061,00	71,5
2.	Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	0,00	113.016,00	-
3.	Prihodi od imovine	1.873,00	51.690.137,00	-
4.	Pomoći iz inozemstva (darovnice) i od subjekata unutar općeg proračuna	266.457,00	45.431.562,00	-
5.	Kazne, upravne mjere i ostali prihodi	8.292,00	0,00	-
6.	Prihodi od poreza (naknade za priređivanje igara na sreću)	-	28.098.392,00	-
	Ukupno	955.448.259,00	808.305.168,00	84,6

U tablici su iskazani ostvareni prihodi za 2011. i 2012. prema vrstama kako su evidentirani u poslovnim knjigama i iskazani u godišnjim financijskim izvještajima.

S obzirom da pojedini prihodi za 2011. nisu bili evidentirani u skladu s računima propisanim Računskim planom za proračunsko računovodstvo, prihodi iskazani u tablici za 2012. nisu usporedivi s evidentiranim za 2011.

Naime, u 2011. prihodi iz državnog proračuna su bili evidentirani u iznosu 955.171.637,00 kn, iako se dio, u ukupnom iznosu 147.428.145,00 kn, odnosio na prihode iz drugih izvora financiranja (prihode od spomeničke rente u iznosu 69.523.826,00 kn, pomoći iz proračuna Grada Zagreba i druge pomoći u iznosu 46.906.182,00 kn, prihode od igara na sreću u iznosu 21.343.893,00 kn, pomoći Europske unije u iznosu 6.217.898,00 kn, namjenske prihode za konzervatorsko arheološka istraživanja u iznosu 2.929.057,00 kn, te prihode od inozemnih darovnica - UNESCO u iznosu 507.289,00 kn), koje je trebalo evidentirati na računima predviđenim za te namjene.

U 2012. su vrijednosno značajniji prihodi iz proračuna za financiranje redovne djelatnosti u iznosu 682.972.061,00 kn, koji čine 84,5% ostvarenih prihoda. Odnose se na prihode za financiranje rashoda poslovanja u iznosu 658.645.198,00 kn, te prihode za financiranje rashoda za nabavu nefinancijske imovine u iznosu 24.326.863,00 kn.

Prema izvorima financiranja su ostvareni iz općih prihoda i primitaka u iznosu 634.234.001,00 kn, zajma CEB-a u iznosu 35.790.000,00 kn, sredstava učešća za zajmove u iznosu 9.210.000,00 kn, pomoći Europske unije (navedene pomoći je trebalo evidentirati na računima predviđenim za te namjene, što je u 2013. ispravljeno) u iznosu 2.035.305,00 kn i sredstva učešća za pomoći u iznosu 1.702.755,00 kn.

Sredstva od zajma CEB-a u iznosu 35.790.000,00 kn su ostvarena za financiranje obnove i revitalizacije povijesne i kulturne baštine Iloka, Vukovara i Vučedola. Osim iz sredstava zajma, za iste namjene planirana su i ostvarena sredstva učešća Republike Hrvatske za zajam u iznosu 9.210.000,00 kn, tako da ukupni prihodi za ovu aktivnost u 2012. iznose 45.000.000,00 kn.

Prihodi od imovine u iznosu 51.690.137,00 kn, najvećim dijelom se odnose na prihode od spomeničke rente koji su ostvareni u iznosu 51.689.996,00 kn (razlika u iznosu 141,00 kn se odnosi na prihode od tečajnih razlika), što je za 17.833.830,00 kn ili 25,7% manje u odnosu na 2011. Odredbama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (Narodne novine 69/99, 151/03, 157/03, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12 i 136/12), propisano je obračunavanje i plaćanje spomeničke rente za fizičke i pravne osobe, odnosno poslovne jedinice koje su obveznici poreza na dohodak ili poreza na dobit, a koje obavljaju gospodarsku djelatnost u nepokretnom kulturnom dobru ili na području kulturno povijesne cjeline. Spomenička renta se plaća po četvornom metru korisne površine poslovnog prostora koji se nalazi u nepokretnom kulturnom dobru ili na području kulturno povijesne cjeline prema rješenju o utvrđivanju spomeničke rente koje donosi nadležno upravno tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Prihodi od spomeničke rente se uplaćuju 60,0% u korist proračuna Grada Zagreba, grada ili općine na području na kojem je renta naplaćena, a 40,0% u korist državnog proračuna za ostvarivanje nacionalnog programa zaštite i očuvanja kulturnih dobara. Prema izmjenama i dopunama Zakona, od ožujka 2012., smanjen je obuhvat djelatnosti, odnosno fizičkih i pravnih osoba koje trebaju plaćati spomeničku rentu, što je utjecalo i na manje ostvarenje prihoda u 2012. u odnosu na prethodnu godinu.

Pomoći iz inozemstva (darovnice) i od subjekata unutar općeg proračuna, ostvarene su u iznosu 45.431.562,00 kn, od kojih se vrijednosno značajnije u iznosu 44.947.459,00 kn ili 98,9% odnose na tekuće pomoći iz proračuna Grada Zagreba za sufinanciranje rashoda Hrvatskog narodnog kazališta.

Prihodi od igara na sreću planirani su u iznosu 23.944.652,00 kn, a ostvareni u iznosu 28.098.391,00 kn, što je za 4.153.739,00 kn ili 17,3% više od planiranih, a za 6.754.498,00 kn ili 31,6% više nego u 2011., kada su ostvareni u iznosu 21.343.893,00 kn.

Navedeni prihodi ostvareni su na temelju odredbi Zakona o igrama na sreću (Narodne novine 87/09) i Uredbe o kriterijima za utvrđivanje korisnika i načinu raspodjele dijela prihoda od igara na sreću za 2012. (Narodne novine 31/12). Više su ostvareni u 2012. u odnosu na 2011., jer je odredbama članka 2. Uredbe o kriterijima za utvrđivanje korisnika i načinu raspodjele dijela prihoda od igara na sreću za 2012., u odnosu na odredbe Uredbe za 2011. (Narodne novine 29/11), raspodjelom dijela prihoda od igara na sreću povećano izdvajanje za organizacije koje se bave kulturom s 10,2% na 11,1%, te je odredbom članka 3. nove Uredbe, 65,4% navedenih sredstava raspoređeno za Ministarstvo, dok je ranije bilo raspoređeno 62,2%. Ostvareni prihodi u iznosu 24.751.392,00 kn su utrošeni za realizaciju Programa kazališne i glazbeno scenske djelatnosti u iznosu 11.289.816,00 kn, Međunarodnu kulturnu suradnju u iznosu 4.972.792,00 kn, Nove medijske kulture u iznosu 4.410.792,00 kn, Zakladu Kultura nova u iznosu 2.660.000,00 kn, te za realizaciju Programa muzejsko galerijske djelatnosti u iznosu 1.417.992,00 kn. Neutrošena sredstava u iznosu 3.346.999,00 kn su prenesena u 2013. za iste namjene.

Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada su ostvareni u iznosu 113.016,00 kn, od čega se na prihode za konzervatorsko arheološka istraživanja odnosi 105.000,00 kn, a na druge prihode se odnosi 8.016,00 kn.

Prihodi za konzervatorsko arheološka istraživanja su u 2012. ostvareni za 2.824.057,00 kn manje nego u 2011., kada su iznosili 2.929.057,00 kn. Ostvaruju se na temelju odredbi Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara i Pravilnika o arheološkim istraživanjima (Narodne novine 30/05 i 102/10), prema kojima troškove konzervatorsko arheoloških istraživanja podmiruje investitor. Prema usmenom obrazloženju, prihodi su u 2012. manje ostvareni zbog manjeg opsega građevinskih i drugih radova (izgradnja cesta), kod kojih je moguća pojava arheoloških nalazišta.

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima za 2012., ukupni rashodi su ostvareni u iznosu 845.455.198,00 kn, što je za 111.058.444,00 kn ili 11,6% manje u odnosu na prethodnu godinu. Rashodi su za 2012. ostvareni za 17.748.386,00 kn ili 2,1% više od planiranih.

U tablici broj 2 se daju podaci o ostvarenim rashodima.

Tablica broj 2

Ostvareni rashodi

u kn

Redni broj	Rashodi	Ostvareno za 2011.	Ostvareno za 2012.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Rashodi za zaposlene	327.874.976,00	272.467.096,00	83,1
2.	Materijalni rashodi	185.986.067,00	152.180.540,00	81,8
3.	Financijski rashodi	439.701,00	360.766,00	82,0
4.	Subvencije	48.100.565,00	49.118.005,00	102,1
5.	Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna	62.117.328,00	50.736.381,00	81,7
6.	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	38.683.100,00	34.473.100,00	89,1
7.	Ostali rashodi	260.559.270,00	260.566.162,00	100,0
8.	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	32.752.635,00	25.553.148,00	78,0
	Ukupno	956.513.642,00	845.455.198,00	88,4
	Manjak prihoda	1.065.383,00	37.150.030,00	-

Rashodi u iznosu 845.455.198,00 kn su ostvareni u okviru provedbe sljedećih programa: Zaštita kulturnih dobara u iznosu 228.727.683,00 kn, Kazališna i glazbeno scenska djelatnost u iznosu 136.812.947,00 kn, Ostale djelatnosti kulture u iznosu 107.530.719,00 kn, Muzejsko galerijska djelatnost u iznosu 95.077.312,00 kn, Arhivska djelatnost u iznosu 82.313.025,00 kn, Programi audiovizualne djelatnosti i medija u iznosu 72.153.928,00 kn, Uređenje djelatnosti kulture u iznosu 68.618.256,00 kn, te Knjižnična djelatnost u iznosu 54.221.328,00 kn. U okviru Ministarstva u 2012. nisu planirana sredstva za program Zaštita prirode, za koji su u 2011. bili ostvareni rashodi u iznosu 76.756.658,00 kn, jer se navedeni program od 2012. provodi u okviru Ministarstva zaštite okoliša i prirode. Prema vrstama rashoda vrijednosno su najznačajniji rashodi za zaposlene u iznosu 272.467.096,00 kn, što je 32,2% ukupnih rashoda, a ostvareni su za zaposlenike Ministarstva, te zaposlenike u arhivima, muzejima, kazalištima i drugim ustanovama iz kulture kojima je osnivač Republika Hrvatska.

Drugi rashodi u iznosu 260.566.162,00 kn se odnose na kapitalne donacije u iznosu 141.705.909,00 kn i tekuće donacije u iznosu 118.860.253,00 kn. Kapitalne i tekuće donacije su ostvarene za financiranje javnih potreba u kulturi od interesa za Republiku Hrvatsku, prema odredbama Zakona o financiranju javnih potreba u kulturi (Narodne novine 47/90, 27/93 i 38/09). Prema namjenama, tekuće donacije se odnose na financiranje programske djelatnosti kulture, kao što je međunarodna kulturna suradnja, muzejsko galerijska djelatnost, nove medijske kulture, poduzetništvo u kulturi, kazališna i glazbeno scenska djelatnost, književno izdavaštvo i knjižnična djelatnost, te drugih kulturnih aktivnosti (Matica Hrvatska, Glas Hrvatske, Satelitski program za Sjevernu Ameriku, udruge u kulturi, zaštita pokretnih spomenika). Kapitalne donacije su namijenjene za investicije u kulturi, zaštitne radove na nepokretnim spomenicima kulture, konzervatorsko arheološka istraživanja, informatizaciju ustanova kulture, te obnovu i revitalizaciju kulturne baštine Ilok – Vukovar – Vučedol.

Naknade građanima i kućanstvima u iznosu 34.473.100,00 kn odnose se na mirovinsko i zdravstveno osiguranje samostalnih umjetnika, nagrade u kulturi, te obveze po darovnom ugovoru (prema gospođi Topić-Mimara). Navedene naknade su u 2012. manje ostvarene, jer se naknade za štete koje su nanijele zaštićene životinje, te nagrade za zaštitu prirode, koje su u 2011. bile u okviru Ministarstva, od 2012. u Ministarstvu zaštite okoliša i prirode.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine su planirani u iznosu 28.748.466,00 kn, a ostvareni su u iznosu 25.553.148,00 kn. Odnose se na informatizaciju, opremanje i dodatna ulaganja na građevinskim objektima Ministarstva i ustanova kulture. Navedeni rashodi su manje ostvareni za 7.199.487,00 kn ili 22,0% u odnosu na prethodnu godinu.

Subvencije su planirane u iznosu 48.800.000,00 kn, a ostvarene su u iznosu 49.118.005,00 kn. Odnose se na financiranje programa književnog izdavaštva, potpore izdavačkoj kući Edit, te programa Hrvatskog audiovizualnog centra.

Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna su planirane u iznosu 57.415.000,00 kn, a ostvarene su u iznosu 50.736.381,00 kn. Odnose se na tekuće i kapitalne pomoći unutar općeg proračuna za financiranje muzejsko galerijske djelatnosti, kazališne i glazbeno scenske djelatnosti, knjižnične djelatnosti, te izgradnju, održavanje i opremanje ustanova kulture. Navedeni rashodi se odnose na financiranje korisnika koji nisu proračunski korisnici Republike Hrvatske, već županijskih, gradskih i općinskih proračuna. Manje su ostvareni u 2012. u odnosu na prethodnu godinu za 18,3% radi značajnog smanjenja proračuna.

Ukupno ostvareni prihodi za 2012. iznose 808.305.168,00 kn, a ukupni rashodi 845.455.198,00 kn, te manjak prihoda iznosi 37.150.030,00 kn. S obzirom da je preneseni manjak prihoda iz ranijeg razdoblja iznosio 2.008.684,00 kn, manjak prihoda za pokriće u sljedećem razdoblju je 39.158.714,00 kn.

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2012., ukupna vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora je iskazana u iznosu 153.728.929,00 kn.

U tablici broj 3 se daju podaci o vrijednosti imovine, obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2012.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine, obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2012.

u kn

Redni broj	Opis	1. siječnja	31. prosinca	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Nefinancijska imovina	150.889.441,00	146.706.200,00	97,2
1.1.	Prirodna bogatstva (zemljište)	283.404,00	283.404,00	100,0
1.2.	Građevinski objekti	71.408.905,00	70.365.694,00	98,5
1.3.	Postrojenja i oprema	4.682.081,00	2.615.232,00	55,9
1.4.	Prijevozna sredstva	1.329.867,00	256.686,00	19,3
1.5.	Nefinancijska imovina u pripremi	71.378.937,00	71.378.937,00	100,0
1.6.	Druga nefinancijska imovina	1.806.247,00	1.806.247,00	100,0
2.	Financijska imovina	4.063.262,00	7.022.729,00	172,8
2.1.	Novčana sredstva	180.138,00	227.000,00	126,0
2.2.	Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od zaposlenih te za više plaćene poreze i ostalo	3.328.569,00	3.448.730,00	103,6
2.3.	Potraživanja za prihode poslovanja (iz proračuna)	0,00	3.346.999,00	-
2.4.	Rashodi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	554.555,00	0,00	-
	Ukupno imovina	154.952.703,00	153.728.929,00	99,2
3.	Obveze	6.071.946,00	46.181.444,00	-
3.1.	Obveze za rashode poslovanja	6.062.674,00	45.681.443,00	-
3.2.	Obveze za nabavu nefinancijske imovine	9.272,00	500.001,00	-
4.	Vlastiti izvori	148.880.757,00	107.547.485,00	72,2
	Ukupno obveze i vlastiti izvori	154.952.703,00	153.728.929,00	99,2

Građevinski objekti u vrijednosti 70.365.694,00 kn se odnose na poslovne prostore u Zagrebu, Rijeci, Splitu, Zadru, Osijeku i Požegi. Sadašnja vrijednost građevinskih objekata koncem 2012. u odnosu na početak godine manja je za 1.043.211,00 kn ili 1,5% radi ispravka vrijednosti. Nefinancijska imovina u pripremi se odnosi na vrijednost zgrade za Hrvatski povijesni muzej u iznosu 71.378.937,00 kn, kupljene 2007., koju treba adaptirati.

Sadašnja vrijednost prijevoznih sredstava je koncem 2012. iznosila 256.686,00 kn, što je za 1.073.181,00 kn ili 80,7%% manje nego početkom godine kada je iskazana u iznosu 1.329.867,00 kn.

Nabavna vrijednost je koncem godine iskazana u iznosu 8.236.268,00 kn, ispravak vrijednosti je 7.979.582,00 kn, tako da je sadašnja vrijednost 256.686,00 kn.

Početak godine nabavna vrijednost prijevoznih sredstava u cestovnom prometu je bila iskazana u iznosu 9.306.892,00 kn, odnosno koncem godine je smanjena za 1.070.624,00 kn, što odgovara nabavnoj vrijednosti šest automobila koji su korišteni za zaštitu prirode, te su tijekom 2012. na korištenju u Ministarstvu zaštite okoliša i prirode.

Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od zaposlenih te za više plaćene poreze i ostalo iskazani u iznosu 3.448.730,00 kn se odnose na naknade koje se nadoknađuju, odnosno potraživanja od Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje za bolovanje zaposlenika iznad 42 dana (koja su nadoknađena za razdoblje do 31. ožujka 2012.) u iznosu 3.387.950,00 kn, te potraživanja od zaposlenika u iznosu 60.780,00 kn. U odnosu na 2011. povećani su za 3,6% radi većih potraživanja za bolovanja i od zaposlenih.

Potraživanja za prihode poslovanja su koncem 2012. iskazana u iznosu 3.346.999,00 kn, a odnose se na potraživanja iz proračuna za sredstva od igara na sreću.

Iskazane obveze koncem 2012. u ukupnom iznosu 46.181.444,00 kn su obveze za rashode poslovanja u iznosu 45.681.443,00 kn i obveze za nabavu nefinancijske imovine u iznosu 500.001,00 kn. Ukupne obveze su koncem 2012. veće za 40.109.498,00 kn od iskazanih početkom godine u iznosu 6.071.946,00 kn.

Obveze za rashode poslovanja se odnose na obveze za kazne, naknade šteta i kapitalne pomoći u iznosu 39.077.587,00 kn (od toga su značajnije obveze koje se odnose na aktivnosti: Zaštitni radovi na nepokretnim spomenicima kulture u iznosu 21.398.725,00 kn, Istraživanje, obnova i revitalizacija kulturne baštine Ilok – Vukovar – Vučedol u iznosu 15.107.763,00 kn, te Izgradnja, održavanje i opremanje ustanova kulture u iznosu 1.064.000,00 kn), ostale tekuće obveze, odnosno obveze prema državnom proračunu za bolovanja zaposlenika iznad 42 dana u iznosu 3.188.061,00 kn, obveze prema dobavljačima za materijalne rashode u iznosu 3.061.254,00 kn (od toga za: programe Hrvatskog restauratorskog zavoda u iznosu 1.669.071,00 kn, Programe muzejsko galerijske djelatnosti 540.915,00 kn), obveze za subvencije u iznosu 352.043,00 kn (aktivnost Književno izdavaštvo), te obveze za financijske rashode (zatezne kamate) u iznosu 2.498,00 kn.

Prema obrazloženju iz Bilješki uz godišnje financijske izvještaje Ministarstva za 2012., povećane obveze se odnose na podmirenje preuzetih obveza u prethodnoj godini za zaštitu spomenika kulture, projekt Ilok – Vukovar – Vučedol, te investicije u ustanovama kulture koje nisu mogle biti realizirane u 2012. zbog manjeg ostvarenja prihoda od spomeničke rente od planiranog za 18.269.004,00 kn (prihodi od spomeničke rente planirani su u iznosu 69.959.000,00 kn, a ostvareni u iznosu 51.689.996,00 kn), smanjenja proračuna Ministarstva u tijeku godine zbog potrebnih ušteda za 5.500.000,00 kn (u državnom proračunu za 2012. planirani su ukupni prihodi za Ministarstvo u iznosu 833.206.812,00 kn, a prema Izmjenama i dopunama u iznosu 827.706.812,00 kn).

Sve navedene obveze iskazane koncem 2012. u ukupnom iznosu 46.181.444,00 kn su dospjele. Do konca siječnja 2013. podmirene su obveze u iznosu 42.993.383,00 kn, a nisu bile podmirene obveze za bolovanja u iznosu 3.188.061,00 kn. Do konca ožujka podmiren je dio navedenih obveza za bolovanja u iznosu 679.218,00 kn, odnosno ukupno su podmirene obveze u iznosu 43.672.601,00 kn. Još nije podmiren dio obveza za bolovanja u iznosu 2.508.843,00 kn. Obveze su podmirene iz tekućeg proračuna.

II. REVIZIJA ZA 2012.

Ciljevi i područja revizije

Ciljevi revizije su bili:

- utvrditi istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja,
- analizirati ostvarenje prihoda i primitaka, te rashoda i izdataka u skladu s planom,
- provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima,
- provjeriti i ocijeniti učinkovitost korištenja sredstava, te
- provjeriti druge aktivnosti vezane uz poslovanje Ministarstva.

Područja revizije su određena prema kriteriju značajnosti i na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti.

Metode i postupci revizije

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza proučena je i analizirana pravna regulativa te dokumentacija i informacije o poslovanju Ministarstva. Ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola radi određivanja revizijskog pristupa. U fazi planiranja revizije primijenjeni su analitički postupci uz pomoć kojih je obavljena analiza značajnijih pokazatelja, te su istražene promjene i odstupanja od planiranih veličina. Podaci iskazani u financijskim izvještajima uspoređeni su s podacima iz ranijeg razdoblja i s podacima iz plana, s ciljem utvrđivanja područja rizika. Također, kod utvrđivanja područja rizika, korištene su objave u elektronskim medijima i tisku. Ispitana je dosljednost primjene zakona, te pravila, procedura i drugih internih akata. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Obavljena je detaljna provjera vrijednosno značajnih stavki na pojedinim računima, dok su brojnije, vrijednosno manje značajne stavke testirane metodom uzorka. Za potrebe revizije su korišteni izvještaji vezani uz pojedine aktivnosti i Ministarstvo u cjelini. Provjerena je dokumentacija u vezi s obračunom plaća, ulaznim računima, popisom imovine i obveza, evidentiranjem prihoda, rashoda i dugotrajne imovine, izvršavanjem rashoda po programima, te postupcima javne nabave. Obavljeni su razgovori s glavnom tajnicom Ministarstva, načelnikom sektora za gospodarenje i financije, voditeljicom službe za financiranje i računovodstvo, ravnateljima drugih uprava nadležnih za pojedine programe, te drugim zaposlenicima i pribavljena obrazloženja odgovornih osoba o pojedinim poslovnim događajima (računovodstvene evidencije, popis imovine i obveza, o imovini u vlasništvu i unajmljenoj imovini, provođenju programa obuhvaćenih revizijom).

Provjera izvršenja naloga i preporuka revizije za 2011.

Državni ured za reviziju je obavio financijsku reviziju Ministarstva za 2011., o čemu je sastavljeno Izvješće i izraženo uvjetno mišljenje.

Revizijom su utvrđene određene nepravilnosti opisane u Izvješću i Ministarstvu je naloženo da ih otkloni, odnosno poduzme potrebne radnje i prihvati predložene preporuke kako se nepravilnosti ne bi ponavljale u daljnjem poslovanju.

Državni ured za reviziju je naložio planiranje, izvršavanje, te evidentiranje rashoda koji se odnose na provedbu istog projekta, u okviru jednog programa i jedne aktivnosti. Naložio je evidentiranje rashoda prema računovodstvenom načelu nastanka događaja, te evidentiranje prihoda na propisanim računima, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 114/10 i 31/11). Predložio je u poslovnim knjigama uz oznaku aktivnosti navesti i oznaku programa u okviru kojeg se provodi aktivnost. Predložio je daljnji razvoj i povezivanje informacijskih sustava Ministarstva.

Naložio je postupanje u skladu s odredbama Uredbe o Registru državne imovine, te dostaviti Agenciji za upravljanje državnom imovinom podatke o svim poslovnim prostorima u zakupu i nedostatku poslovnog prostora. Naložio je obavljanje cjelovitog popisa imovine i obveza, odnosno popisom obuhvatiti i imovinu u pripremi, knjige i umjetnička djela, koji su bili evidentirani u poslovnim knjigama, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Naložio je obračunavati i isplaćivati prekovremene sate u skladu s odredbama Zakona o radu (Narodne novine 149/09) najviše do 180 sati godišnje po zaposleniku, te evidentirati rashode za prekovremene sate rada u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, na temelju odgovarajućih evidencija. Naložio je ustrojiti evidenciju o korištenju službenih vozila, te pratiti potrošnju goriva i prijeđenih kilometara za svako pojedino službeno vozilo.

Državni ured za reviziju je naložio racionalno korištenje proračunskih sredstava, te iskoristiti mogućnosti besplatnog parkiranja službenih vozila u dvorištu zgrade, a nakon toga utvrditi je li za preostala službena vozila potrebno plaćati rezervaciju parkirnih mjesta ili se za dio njih može koristiti mjesečna povlaštena parkirališna karta za pravne osobe.

Naložio je plaćanje financijske potpore vezano za književno izdavaštvo u skladu s odredbama ugovora, odnosno 20,0% preostalih sredstava potpore doznačiti korisniku nakon podnošenja potpunog financijskog izvještaja o utrošku ukupnih sredstava i izvršenju programa. Ukoliko se utvrdi da korisnik nije namjenski koristio sredstva, nije izvršio program ili nije podnio odgovarajući izvještaj, treba tražiti povrat sredstva uz obračunane zatezne kamate.

Državni ured za reviziju je naložio poduzimanje aktivnosti radi postupanja korisnika sredstava za zaštitne radove na nepokretnim spomenicima kulture u skladu s kriterijima o odabiru izvoditelja radova koji su navedeni u ugovoru.

Naložio je od Hrvatskog audiovizualnog centra (dalje u tekstu: HAVC) tražiti obrazloženja za utvrđena odstupanja u podacima iskazanim u financijskim izvještajima i dostavljenoj analizi obveza, te poduzetim mjerama za povrat sredstava od korisnika kojima su sredstva doznačena, a nisu realizirali programe u ugovorenome roku. Predložio je zaključiti ugovor s HAVC–om o financiranju programa u narednim razdobljima na način da se sredstava doznačavaju na temelju dokumentacije iz koje je vidljivo da su obveze nastale, a ne doznačavati sredstva u jednakim mjesečnim iznosima do visine planirane u državnom proračunu i ugovoru.

S obzirom da je HINA u posljednje tri godine ostvarila gubitak u poslovanju u ukupnom iznosu od 8.211.280,00 kn, Državni ured za reviziju je predložio poduzeti aktivnosti u dogovoru s HINA-om na smanjenju daljnjeg stvaranja obveza iznad visine ostvarenih prihoda s ciljem smanjenja gubitaka u poslovanju.

Državni ured za reviziju je predložio poduzeti aktivnosti na uvođenju izravnog nadzora trošenja proračunskih sredstava kod korisnika kojima se sredstva planiraju i izvršavaju u okviru razdjela Ministarstva.

Naložio je primjenu odredbi Zakona o javnoj nabavi.

Revizijom za 2012. je utvrđeno prema kojim nalozima i preporukama je postupljeno, koji su u postupku izvršenja i prema kojima nije postupljeno.

Nalozi i preporuke prema kojima je postupljeno:

- prihodi od spomeničke rente, pomoći iz proračuna Grada Zagreba i druge pomoći, prihodi od igara na sreću, namjenski prihodi za konzervatorsko arheološka istraživanja, te prihodi od inozemnih darovnica - UNESCO, u 2012. su evidentirani na propisanim računima,
- početkom 2013. su Agenciji za upravljanje državnom imovinom dostavljeni podaci o poslovnim prostorima Ministarstva koji su bili u zakupu 2012., te informacije o nedostatnom poslovnom prostoru,
- popisom imovine i obveza za 2012. je obuhvaćena i imovina u pripremi, knjige i umjetnička djela, koja je evidentirana u poslovnim knjigama,
- smanjen je broj vozila (sa osam na šest) za koje se plaća rezervacija parkirališnih mjesta ispred zgrade Ministarstva,
- financijske potpore za književne manifestacije u 2012. su isplaćene u skladu s odredbama zaključenih ugovora,
- korisnici sredstava za zaštitu kulturnih dobara su u 2012. postupali u skladu s odredbama zaključenih ugovora s Ministarstvom,
- postupci javne nabave provedeni su u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi.

Nalozi i preporuke u postupku izvršenja:

- tijekom 2012. je u poslovnim knjigama uz oznaku aktivnosti, kapitalnih i tekućih projekata, uvedeno i označavanje programa u okviru kojih se provode, te su poduzete mjere za dogradnju i povezivanje informacijskih sustava Ministarstva, što će se u cjelini odraziti na poslovne knjige za 2013.,
- pomoći Europske unije su po nalogu revizije evidentirane na propisanom računu u 2013. tijekom obavljanja revizije,
- poduzete su određene mjere radi ustrojavanja cjelovite evidencije o korištenju službenih vozila, na način da je sastavljen tabelarni prikaz s podacima o vrijednosti nabavljenog goriva po vozilima na mjesečnoj i godišnjoj razini. Međutim, Ministarstvo i nadalje ne prati prosječnu potrošnju goriva po vozilu i ne kontrolira opravdanost korištenja službenih vozila. Putni radni listovi u većini slučajeva sadrže samo osnovne podatke o stanju brojila i pravcu kretanja, dok podaci o vremenu korištenja, korisniku i svrsi korištenja službenog vozila u evidenciji nisu navedeni,
- Ministarstvo je poduzelo određene aktivnosti vezano uz utvrđivanje stvarnih obveza HAVC-a. Dostavljeno je privremeno Izvješće o poslovanju za 2012., kao i prijedlog plana i programa HAVC-a za 2013. Također je u dogovoru s Ministarstvom financija, u vrijeme obavljanja revizije (lipanj 2013.) proveden proračunski nadzor HAVC-a,

- poduzete su početne aktivnosti kako bi se utvrdili uzroci i smanjili gubici HINA-e. Sastavljena je analiza poslovanja i poduzete mjere u cilju rasterećenja HINA-e od skrbi o novinskoj baštini Vjesnika. U tijeku je postupak donošenja nove sistematizacije radnih mjesta i restrukturiranje HINA-e, u cilju smanjenja troškova poslovanja. HINA-i je upućen upit o poduzetim aktivnostima na smanjenju daljnjeg stvaranja obveza, na koji nije dostavljen odgovor,
- poduzimane su određene aktivnosti vezano uz nadzor trošenja proračunskih sredstava kod korisnika kojima se sredstva planiraju i ostvaruju u okviru Ministarstva. Provedena je anketa o organiziranju unutarnjeg nadzora korisnika kao i obavljenom vanjskom nadzoru. Na zahtjev Ministarstva je tijekom 2012. i početkom 2013., Ministarstvo financija obavilo proračunski nadzor kod pojedinih korisnika i to za: Hrvatski državni arhiv u Zagrebu i Hrvatsko narodno kazalište, Zagreb, Maticu hrvatsku.

Nalozi i preporuke prema kojima nije postupljeno:

- u pojedinim slučajevima rashodi jednog projekta evidentiraju se na različitim aktivnostima i proračunskim glavama, što otežava praćenje realizacije projekta i kontrolu namjenskog trošenja proračunskih sredstava,
- pojedini rashodi nisu evidentirani prema računovodstvenom načelu nastanka događaja, što nije u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu,
- u popisnim listama u okviru godišnjeg popisa imovine i obveza, uz podatke o količinama nisu iskazane vrijednosti,
- naknade za prekovremeni rad pojedinim zaposlenicima obračunane su i isplaćene za više od 180 sati godišnje, što nije u skladu s odredbama Zakona o radu. Navedene naknade su evidentirane na računu plaća za redovan rad, što nije u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu,
- reviziji nisu dostavljeni dokazi, odnosno nije odgovoreno na pitanje je li na temelju iskazanih obveza koncem 2012., HAVC zatražio povrat sredstava od korisnika koji nisu realizirali programe u ugovorenome roku,
- s HAVC-om nije zaključen ugovor o financiranju programa za naredno razdoblje s odredbom po kojoj se sredstava doznačavaju na temelju dokumentacije iz koje je vidljivo da su obveze nastale, odnosno i nadalje se sredstva doznačavaju u jednakim mjesečnim iznosima do iznosa planiranog financijskim planom, odnosno ugovorom,
- izravni nadzor trošenja proračunskih sredstava kod korisnika kojima se sredstva osiguravaju u okviru Ministarstva, u 2012. nije proveden.

Ministarstvo je i nadalje u obvezi postupati prema danim nalogima i preporukama Državnog ureda za reviziju.

Nalaz za 2012.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo, financijski izvještaji, planiranje, računovodstveno poslovanje, prihodi, rashodi, imovina i obveze, te javna nabava.

Obavljenom revizijom su utvrđene nepravilnosti i propusti u dijelu koji se odnosi na planiranje, računovodstveno poslovanje, zgradu Hrvatskog povijesnog muzeja, te rashode.

1. Planiranje

1.1. Ministarstvo je sastavilo Strateški plan za 2012. – 2014., te Financijski plan za 2012. i projekcije za 2013. i 2014., u skladu s uputama Ministarstva financija.

U pojedinim slučajevima rashodi za provedbu istog projekta su planirani u okviru različitih aktivnosti istog programa, zbog čega je otežano praćenje ostvarenja rashoda u odnosu planirane po projektima i aktivnostima. Tako su rashodi za provedbu kapitalnog projekta Istraživanje, obnova i revitalizacija kulturne baštine Ilok – Vukovar – Vučedol (zajam CEB-a) planirani u okviru programa Zaštita kulturnih dobara u iznosu 45.000.000,00 kn. Ostvareni su u ukupnom iznosu 76.899.237,00 kn, od čega je na planiranom kapitalnom projektu evidentirano 60.107.763,00 kn, a na aktivnosti Zaštitni radovi na nepokretnim spomenicima kulture 13.061.341,00 kn, te na istoj aktivnosti u poslovnim knjigama za 2013. iznos 3.730.133,00 kn. Na drugoj aktivnosti Zaštitni radovi na nepokretnim spomenicima kulture, ukupno su planirani rashodi u iznosu 79.413.280,00 kn, te nije vidljivo je li dio navedenih sredstava i u kojem iznosu planiran i za provođenje navedenog projekta (Istraživanje, obnova i revitalizacija kulturne baštine Ilok – Vukovar – Vučedol). Prihode i rashode za istovrsne projekte treba planirati i izvršavati u okviru iste aktivnosti, odnosno projekta.

Prema odredbama članka 3. točka 43. Zakona o proračunu (Narodne novine 87/08 i 136/12), proračunska klasifikacija je prikaz programa i njihovih sastavnih dijelova: aktivnosti i projekata, definiranih u skladu s aktima planiranja te ciljevima i zadaćama proračuna te proračunskih i izvanproračunskih korisnika.

Državni ured za reviziju nalaže rashode koji se odnose na isti projekt, planirati u okviru jedne aktivnosti, radi jednostavnijeg praćenja provedbe projekata i kontrole namjenskog trošenja sredstava.

1.2. *Ministarstvo obrazlaže da se navedeni način evidentiranja rashoda za projekt Ilok – Vukovar – Vučedol primjenjuje od 2008. kako bi praćenje realizacije projekta bilo usklađeno s potrebama izvješćivanja za CEB, te napominje da u 2014. nema potrebe iskazivanja posebne pozicije za navedeni projekt.*

2. Računovodstveno poslovanje

2.1. Ministarstvo vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema proračunskim propisima.

U pojedinim slučajevima rashodi nisu evidentirani na temelju nastanka poslovnog događaja.

Dio rashoda za provedbu aktivnosti Zaštitni radovi na nepokretnim spomenicima kulture u iznosu 3.730.133,00 kn, koji se odnose na 2012., nisu evidentirani u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima za 2012., nego u poslovnim knjigama za 2013., kada su plaćeni.

Odredbom članka 21. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu je propisano da se prihodi i rashodi iskazuju uz primjenu modificiranog računovodstvenog načela, što znači da se rashodi priznaju na temelju nastanka događaja (obveza) i u izvještajnom razdoblju na koje se odnose neovisno o plaćanju.

U pojedinim slučajevima su podizana gotovinska sredstva putem službene kartice, što nije evidentirano u okviru blagajničkog poslovanja. Dio podignute gotovine vraćen je obustavom iz plaće, a dio je evidentiran na računu za ostale nespomenute rashode poslovanja, bez specifikacije troškova. Nadalje, dio rashoda za reprezentaciju evidentiran je na temelju dokumentacije na kojoj nisu navedeni subjekti ugošćivanja. U pojedinim slučajevima prekovremeni sati su obračunani i isplaćeni na temelju evidencija u kojima nisu opisani poslovi koje su zaposlenici obavljali u prekovremenom radnom vremenu.

Prema odredbama članka 11. Pravilnika, knjiženje i evidentiranje u poslovnim knjigama temelji se na vjerodostojnim, istinitim, urednim i prethodno kontroliranim knjigovodstvenim ispravama. Isprava za knjiženje je uredna kada se iz nje nedvosmisleno može utvrditi mjesto i vrijeme njezina sastavljanja i njezin materijalni sadržaj, što znači narav, vrijednost i vrijeme nastanka poslovne promjene povodom koje je sastavljena. Vjerodostojna je isprava koja potpuno i istinito odražava nastali poslovni događaj.

Rashodi programa Uređenje djelatnosti kulture su ostvareni u iznosu 68.618.256,00 kn, od čega se na rashode za bruto plaće za 401 zaposlenika odnosi 40.068.450,00 kn, koji su u cijelosti evidentirani na računu plaća za redovan rad, iako se dio, u iznosu 487.208,00 kn, odnosi na rashode za plaće za prekovremeni rad, koje je trebalo evidentirati na računu predviđenom za tu namjenu. Odredbom članka 22. stavka 1. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu je propisano da su Računskim planom proračuna utvrđene brojčane oznake i nazivi pojedinih računa po kojima su proračun i proračunski korisnici obvezni knjigovodstveno iskazivati imovinu, obveze i izvore vlasništva te prihode/primitke i rashode/izdatke.

Koncem 2012. je iskazana ukupna imovina u iznosu 153.728.929,00 kn, u okviru koje je nefinancijska imovina u pripremi u iznosu 71.378.937,00 kn, građevinski objekti 70.365.694,00 kn, financijska imovina 7.022.729,00 kn, postrojenja i oprema 2.615.232,00 kn, knjige i umjetnička djela 1.806.247,00 kn, prijevozna sredstva 256.686,00 kn, te druga imovina u iznosu 283.404,00 kn.

Imovina u pripremi se odnosi na vrijednost zgrade za Hrvatski povijesni muzej u Zagrebu (dalje u tekstu: Muzej). Građevinski objekti se odnose na poslovne prostore Ministarstva u Zagrebu, Rijeci, Splitu, Zadru, Osijeku, Požezi i Sisku, koji su u vlasništvu Republike Hrvatske, odnosno pojedinih gradova.

Podaci o navedenoj imovini su dostavljeni Agenciji za upravljanje državnom imovinom.

Godišnji popis imovine i obveza je obavljen i sastavljena su izvješća o popisu. Popis imovine nije cjelovit, jer popisom nije obuhvaćena darovana imovina, koja nije evidentirana ni u poslovnim knjigama, kao ni imovina na posudbi (tuđa imovina). Odnosi se na umjetnička djela i druge izložbene vrijednosti (umjetničke slike, skulpture, amfore i slično).

Podaci uneseni u popisne liste ne sadrže novčane vrijednosti nego samo količine. Prema odredbi članka 15. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, popis imovine i obveza mora se sastaviti na kraju svake poslovne godine sa stanjem na datum bilance. Podaci o popisu se unose pojedinačno u naturalnim i novčanim izrazima u popisne liste.

Državni ured za reviziju nalaže evidentiranje rashoda prema računovodstvenom načelu nastanka događaja, evidentiranje poslovnih događaja na temelju potpunih i vjerodostojnih knjigovodstvenih isprava, te na propisanim računima Računskog plana, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Državni ured za reviziju nalaže u poslovnim knjigama evidentirati cjelokupnu imovinu te obavljanje cjelovitog popisa imovine i obveza u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

- 2.2. *Ministarstvo prihvaća nalaz Državnog ureda za reviziju vezano uz evidentiranje rashoda koji se odnose na spomenike kulture u iznosu 3.730.133,00 kn, te navodi da će ubuduće sve obveze nastale u tekućoj godini evidentirati u poslovnim knjigama za tu godinu.*

Također prihvaća primjedbu koja se odnosi na evidentiranje rashoda za plaće po osnovi prekovremenog rada u 2012., te naglašava da se u 2013. navedeni rashodi evidentiraju na propisanom računu.

Vezano uz nepotpunost evidencija na temelju kojih su obavljene pojedine isplate (korištenje službenih vozila), Ministarstvo prihvaća nalaz i navodi da će pristupiti otklanjanju uočenih nepravilnosti.

Na druge nalaze revizije vezano uz blagajničko poslovanje, evidentiranje i popis imovine, Ministarstvo se nije očitovalo.

3. Zgrada Hrvatskog povijesnog muzeja

- 3.1. Na temelju odluke Vlade Republike Hrvatske (srpanj 2007.), kupljena je zgrada za potrebe smještaja Hrvatskog povijesnog muzeja (dalje u tekstu: Muzej), površine 8 068,1 m², za što je od 2008. do konca 2010. plaćeno 71.378.937,00 kn u skladu s ugovorom. U rujnu 2007. je izrađen program adaptacije i uređenja zgrade s procijenjenim troškovima 82.110.030,00 kn, od čega je 2008. planirano realizirati 33.090.000,00 kn, te 49.020.030,00 kn u 2009.

Do konca 2010. je za usluge tehničkog savjetovanja u pripremi projektne dokumentacije plaćeno 1.177.937,00 kn, nakon čega nije bilo drugih plaćanja. Tijekom 2012. i do lipnja 2013. su poduzimane aktivnosti kako bi se adaptacija i uređenje zgrade ostvarili putem ugovornog oblika javno-privatnog partnerstva.

U veljači 2012. je donesen Zakon o Centru za praćenje poslovanja energetskog sektora i investicija (Narodne novine 25/12 i 120/12), prema kojemu navedeni Centar (dalje u tekstu: CEI) obavlja poslove vođenja i koordinacije investicijskih projekata javno-privatnog partnerstva (dalje u tekstu: JPP) u ime i za račun državnih tijela Republike Hrvatske.

U travnju 2012. je Vlada Republike Hrvatske donijela Okvirni program izgradnje, dogradnje i rekonstrukcije javnih građevina prema ugovornom obliku javno privatnog partnerstva (dalje u tekstu: Okvirni program), kojim namjerava potrebe za izgradnjom, dogradnjom i rekonstrukcijom građevina u području kulture, znanosti, obrazovanja, školstva, zdravstva i druge, ostvariti putem ugovornog oblika JPP-a.

Sredinom srpnja 2012. je donesen i novi Zakon o javno-privatnom partnerstvu (Narodne novine 78/12), kojim se uređuje postupak predlaganja i odobravanja prijedloga projekata JPP-a, kao i nadležnost Agencije za javno-privatno partnerstvo (dalje u tekstu: Agencija), te druga pitanja vezano uz JPP.

Sredinom srpnja 2012. na sastanku s CEI-om, Ministarstvo je predstavilo pet projekata za moguću realizaciju po JPP modelu, između kojih je i spomenuti Muzej. Koncem kolovoza 2012., Ministarstvo je s CEI-om zaključilo Sporazum o vođenju i koordinaciji projekta JPP-a, koji je u siječnju 2013. raskinut, kada je zaključen novi Sporazum o vođenju i koordinaciji investicijskog projekta JPP-a Hrvatski povijesni muzej (dalje u tekstu: novi Sporazum).

Iz dokumentacije koja prethodi izradi Prijedloga investicijskog projekta, a koji mora sadržavati najmanje Komparator troškova javnog sektora, vidljivo je da podaci nisu međusobno usklađeni, a procjene troškova ne slijede kriterije na koje se pozivaju.

U ugovoru o kupnji je navedena površina zgrade 8 068,10 m², u okviru prve procjene investicije u kolovozu 2012., navedena je površina zgrade 9 780,39 m², a u novom Sporazumu 7 096 m². Okvirnim programom je utvrđeno da će se naknada za JPP projekte Ministarstva financirati 50,0% iz državnog proračuna, a drugih 50,0 % iz lokalnog proračuna, a novim Sporazumom je utvrđeno da će se cijela naknada financirati na teret državnog proračuna. Prema Okvirnom programu, ukupni troškovi najma dijele se na 25 godina, a prema izračunima Ministarstva na deset godina. Prema Okvirnom programu troškovi građenja za građevine Ministarstva bi iznosili 10.500,00 kn/m², prema prvoj procjeni troškovi uređenja kupljene zgrade za Muzej su procijenjeni u iznosu 12.408,00 kn/m² (uz površinu 9 780,39m²), a po novoj procjeni 14.797,00 kn/m² (uz površinu 7 096m²).

U novoj procjeni troškova za potrebe natječaja za JPP, godišnji troškovi tehničkog održavanja, čišćenja i zaštitarske službe, obračunani su u istim ukupnim iznosima kao i kod prve procjene, iako je novom procjenom utvrđeno da se radi o manjoj površini za 2 684,39 m².

S obzirom da CEI ima pravo na naknadu troškova za obavljene poslove u ime i za račun Ministarstva, kako u slučaju zaključenja JPP ugovora, tako i u slučaju odustajanja, Državni ured za reviziju je mišljenja da je potrebno više pažnje posvetiti pripremi dokumentacije na temelju koje se procjenjuju troškovi po modelu JPP, odnosno tradicionalnom modelu. Višekratne procjene troškova izravno utječu na visinu obveza Ministarstva, odnosno državnog proračuna.

3.2. *Ministarstvo se nije očitovalo na ovu točku nalaza.*

4. Rashodi

4.1. Ukupni rashodi Ministarstva su planirani u iznosu 827.706.812,00 kn, a ostvareni su u iznosu 845.455.198,00 kn.

Ostvareni su u okviru provedbe sljedećih programa: Zaštita kulturnih dobara u iznosu 228.727.683,00 kn, Kazališna i glazbeno scenska djelatnost 136.812.947,00 kn, Ostale djelatnosti kulture 107.530.719,00 kn, Muzejsko galerijska djelatnost 95.077.312,00 kn, Arhivska djelatnost 82.313.025,00 kn, Programi audiovizualne djelatnosti i medija 72.153.928,00 kn, Uređenje djelatnosti kulture 68.618.256,00 kn, te Knjižnična djelatnost u iznosu 54.221.328,00 kn.

Prema vrstama se odnose na rashode za zaposlene u iznosu 272.467.096,00 kn (za zaposlenike Ministarstva, te zaposlenike u arhivima, muzejima, kazalištima i drugim ustanovama iz kulture kojima je osnivač Republika Hrvatska), druge rashode 260.566.162,00 kn (kapitalne i tekuće donacije), materijalne rashode 152.180.540,00 kn, pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna 50.736.381,00 kn, subvencije 49.118.005,00 kn, naknade građanima i kućanstvima 34.473.100,00 kn, za nabavu nefinancijske imovine 25.553.148,00 kn i financijske rashode u iznosu 360.766,00 kn.

- Rashodi za zaposlene

Tijekom 2012., zaposlenicima Ministarstva su isplaćivane plaće za prekovremeni rad uz suglasnost nadležnih osoba, na temelju izvješća o prekovremenom radu s priloženim nalozima za prekovremeni rad s potpisima čelnika nadležnih uprava i ispisima iz evidencije radnog vremena.

Tijekom godine su 63 zaposlenika ostvarila 9 112 prekovremenih sati rada u bruto iznosu 487.208,00 kn. Od navedenog iznosa, za 14 zaposlenika su isplaćene plaće za prekovremene sate rada više od 180 sati godišnje, što iznosi 337.455,00 kn bruto i čini 69,3% ukupno obračunanih i isplaćenih plaća za prekovremeni rad.

Navedeno nije u skladu s odredbom članka 45. stavka 2. Zakona o radu, kojom je propisano da prekovremeni rad pojedinog zaposlenika ne smije trajati duže od 32 sata mjesečno niti duže od 180 sati godišnje. Prekovremeni sati su obračunani i isplaćeni za prekovremeni rad ostvaren radnim danima te neradnim danima (subotom, nedjeljom, odnosno blagdanom).

Državni ured za reviziju nalaže obračunavati i isplaćivati prekovremene sate rada u skladu s odredbama Zakona o radu.

- Nadzor nad korištenjem proračunskih sredstava

U okviru razdjela Ministarstva, u 2012. su planirana i doznačena proračunska sredstva za 46 korisnika niže razine, odnosno ustanova iz kulture kojima je osnivač Republika Hrvatska, i to za: 19 arhiva, 20 muzeja i galerija, te sedam drugih ustanova (Ansambli Lado, Hrvatsko narodno kazalište u Zagrebu, Zavod za obnovu Dubrovnika, Hrvatska knjižnica za slijepe, HAVC, Međunarodni centar za podvodnu arheologiju i Hrvatski restauratorski zavod). Osim navedenog, planirana su i doznačena sredstva za plaće 31 zaposlenika u 30 knjižnica. U okviru razdjela Ministarstva za navedene ustanove u 2012. su planirana i doznačena sredstva za plaće 1 863 zaposlenika, za materijalne troškove, nabavu nefinancijske imovine, te programsku djelatnost u iznosu 776.836.942,00 kn, što čini 91,9 % ukupnih rashoda razdjela Ministarstva.

Zaposlenici u ustrojstvenim jedinicama Ministarstva koji su zaduženi za pojedina područja, obavljaju kontrolu trošenja proračunskih sredstava kod navedenih korisnika na temelju izvještaja o utrošenim sredstvima i realizaciji programa i projekata, te druge tražene i dostavljene dokumentacije (računi, platne liste, obračunske i okončane situacije).

Nakon kontrole, u pojedinim slučajevima zahtijevaju dopunu dokumentacije, te obustavljaju daljnju isplatu sredstava korisnicima koji nisu postupili po zahtjevu.

U pojedinim slučajevima se korisnicima doznaju sredstva planirana financijskim planom, iako nisu dostavili propisana godišnja izvješća o poslovanju u prethodnoj godini i namjenskom utrošku doznanih sredstava.

Tijekom 2012. su poduzimane određene aktivnosti vezano uz nadzor trošenja proračunskih sredstava kod korisnika kojima se sredstva planiraju u okviru Ministarstva. Provedena je anketa među navedenim korisnicima (46 korisnika) s pitanjima o provedenom vanjskom nadzoru nadležnih državnih institucija, odnosno o ustrojenom unutarnjem nadzoru. Prema rezultatima ankete, u razdoblju od 1985. do 2011. (dijelom i 2012.), nadležne državne institucije su obavile revizije kod 20 korisnika.

Izravni nadzor trošenja sredstava kod proračunskih korisnika razdjela Ministarstva u 2012., kao i u 2011., nije proveden. Nema pisanih procedura za postupak provođenja naknadnih kontrola, načinu suradnje i aktivnostima koje se očekuju od proračunskih korisnika, vezano uz izradu i realizaciju strateških i financijskih planova, nabavu i ugovaranje, trošenje sredstava i drugo. Nije utvrđen postupak provođenja naknadnih kontrola namjenske potrošnje isplaćenih proračunskih sredstava koje trebaju provoditi ustrojstvene jedinice Ministarstva.

Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti na organiziranju izravnog nadzora kod korisnika niže razine u cilju smanjenja pojave rizika nepravilnog i neučinkovitog trošenja proračunskih sredstava koja proizlazi iz postojećeg broja korisnika i planiranih sredstava.

- 4.2. *Prihvata se nalaz vezano uz obračun i isplate naknada za prekovremeni rad u iznosima većim od propisanog odredbama Zakona o radu. Vezano uz kontrolu utroška proračunskih sredstava, Ministarstvo obrazlaže da provodi strogu kontrolu realizacije odobrenih programa, dok je izravna kontrola kod pojedinih proračunskih korisnika ograničena kadrovskim mogućnostima Ministarstva.*

III. MIŠLJENJE

1. Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju, obavljena je financijska revizija Ministarstva za 2012. Revizijom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje. Izraženo je uvjetno mišljenje.
2. Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora. Planirana je i obavljena s ciljem da pruži razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji sastavljeni prema računovodstvenim propisima i standardima, a poslovanje usklađeno sa zakonima i drugim propisima.
3. Sljedeće činjenice su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja:
 - Obavljenom revizijom za 2011. utvrđene nepravilnosti u dijelu koji se odnosi na razvoj sustava unutarnjih financijskih kontrola, evidentiranje rashoda, te prekovremeni rad duži od propisanog odredbama Zakona o radu, ponovljene su i u 2012.
 - U pojedinim slučajevima Ministarstvo nije postupilo u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu. Rashodi za zaštitne radove na nepokretnim spomenicima kulture u iznosu 3.730.133,00 kn su iskazani u poslovnim knjigama za 2013. Rashodi u navedenom iznosu su uz primjenu računovodstvenog načela nastanka događaja trebali biti iskazani u poslovnim knjigama, odnosno financijskim izvještajima za 2012. Posljedica opisanog načina evidentiranja su manje iskazani rashodi, odnosno manje iskazani manjak prihoda za navedeni iznos. Pojedini rashodi nisu evidentirani na temelju potpune i vjerodostojne dokumentacije. Popis imovine i obveza za 2012. nije cjelovit, jer popisom nije obuhvaćena darovana imovina, koja nije evidentirana ni u poslovnim knjigama, kao ni imovina na posudbi. (točka 2. Nalaza)
 - U okviru razdjela Ministarstva, u 2012. su planirana i doznačena proračunska sredstva za 46 korisnika niže razine, odnosno ustanova iz kulture kojima je osnivač Republika Hrvatska, i to za: 19 arhiva, 20 muzeja i galerija, te sedam drugih ustanova. Osim navedenog, planirana su i doznačena sredstva za plaće 31 zaposlenika u 30 knjižnica. U okviru razdjela Ministarstva za navedene ustanove u 2012. su planirana i doznačena sredstva za plaće 1863 zaposlenika, za materijalne troškove, nabavu nefinancijske imovine, te programsku djelatnost u iznosu 776.836.942,00 kn, što čini 91,9 % ukupnih rashoda razdjela Ministarstva. U pojedinim slučajevima se korisnicima doznačavaju sredstva planirana financijskim planom, iako nisu dostavili propisana godišnja izvješća o poslovanju u prethodnoj godini i namjenskom utrošku doznačenih sredstava. Izravni nadzor trošenja sredstava kod proračunskih korisnika u 2012., kao i u 2011., nije proveden. Nema pisanih procedura za postupak provođenja naknadnih kontrola, načinu suradnje i aktivnostima koje se očekuju od proračunskih korisnika, vezano uz izradu i realizaciju strateških i financijskih planova, nabavu i ugovaranje, trošenje sredstava i drugo. Nije utvrđen postupak provođenja naknadnih kontrola namjenske potrošnje isplaćenih proračunskih sredstava koje trebaju provoditi ustrojstvene jedinice Ministarstva. (točka 4. Nalaza)

4. Ministarstvo obavlja upravne i druge poslove u području kulture koji se odnose na razvitak i unapređenje kulture, kulturnog i umjetničkog stvaralaštva, kulturnog života i kulturnih djelatnosti, osnivanje ustanova i drugih pravnih osoba u kulturi, promicanje kulturnih veza s drugim zemljama i međunarodnim institucijama, stručne i upravne poslove za Hrvatsko povjerenstvo za UNESCO, upravne poslove u području javnog informiranja, poticanje programa kulturnih potreba pripadnika hrvatskog naroda u drugim zemljama, osiguravanja financijskih, materijalnih i drugih uvjeta za obavljanje i razvitak djelatnosti kulture, a osobito muzejske, galerijske, knjižničarske, arhivske, kazališne, glazbene i glazbeno-scenske, nakladničke, likovne i filmske, te druge poslove.

Koncem 2012. u Ministarstvu je bilo 419 zaposlenika. Od 23. prosinca 2011. ministrica je prof. dr. sc. Andrea Zlatar Violić.

Ukupno ostvareni prihodi za 2012. iznose 808.305.168,00 kn, a ukupni rashodi 845.455.198,00 kn, te manjak prihoda iznosi 37.150.030,00 kn. S obzirom da je preneseni manjak prihoda iz ranijeg razdoblja iznosio 2.008.684,00 kn, manjak prihoda za pokriće u sljedećem razdoblju je 39.158.714,00 kn.

Vrijednosno su najznačajniji rashodi za zaposlene u iznosu 272.467.096,00 kn, što je 32,2% ukupnih rashoda, a ostvareni su za zaposlenike Ministarstva, te zaposlenike u arhivima, muzejima, kazalištima i drugim ustanovama iz kulture kojima je osnivač Republika Hrvatska. Drugi rashodi u iznosu 260.566.162,00 kn, što je 30,8% ukupnih rashoda se odnose na kapitalne donacije u iznosu 141.705.909,00 kn i tekuće donacije u iznosu 118.860.253,00 kn. Kapitalne i tekuće donacije su ostvarene za financiranje javnih potreba u kulturi od interesa za Republiku Hrvatsku, prema odredbama Zakona o financiranju javnih potreba u kulturi.

Potraživanja su koncem 2012. iskazana u iznosu 6.795.729,00 kn, a odnose se na potraživanja od Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje za naknade bolovanja zaposlenika iznad 42 dana u iznosu 3.387.950,00 kn, od zaposlenika u iznosu 60.780,00 kn, te na potraživanja za prihode poslovanja iz proračuna za sredstva od igara na sreću u iznosu 3.346.999,00 kn. Obveze koje su koncem 2012. iznosile 46.181.444,00 kn su dospjele. Odnose se na obveze za rashode poslovanja u iznosu 45.681.443,00 kn i obveze za nabavu nefinancijske imovine 500.001,00 kn. U odnosu na 2011. veće su za 40.109.948,00 kn radi preuzetih obveza u prethodnoj godini za zaštitu spomenika kulture, projekt Ilok – Vukovar – Vučedol, te investicija u ustanovama kulture koje nisu mogle biti realizirane u 2012., zbog manjeg ostvarenja prihoda od spomeničke rente od planiranog za 18.269.004,00 kn, te smanjenja proračuna Ministarstva u tijeku godine zbog potrebnih ušteda za 5.500.000,00 kn.

Ministarstvo je za 2012. donijelo plan nabave, prema kojemu planirana vrijednost nabave iznosi 28.104.758,00 kn. Prema Registru ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma za 2012., zaključeno je 40 ugovora o javnoj nabavi u vrijednosti 8.028.217,00 kn. Nabava roba i usluga čija je procijenjena vrijednost manja od 70.000,00 kn iznosi 728.210,00 kn, te ukupna vrijednost nabave iznosi 8.756.427,00 kn. Planirani postupak nabave vezano uz opremanje nezavisnih kinodvorana u Republici Hrvatskoj digitalnom kino opremom procijenjene vrijednosti 14.200.000,00 kn, do konca 2012. nije proveden.

Revizijom utvrđene nepravilnosti i propusti u okviru ranije obavljenih revizija koje nisu otklonjene, te nepravilnosti utvrđene revizijom za 2012., dijelom su posljedica nezadovoljavajućeg funkcioniranja unutarnjih financijskih kontrola, te su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja.